

ge individuelle forhold hos sælgeren betydning, og det kan medføre, at fristen bliver kortere end efter § 78.

Afhjælpningsretten er endvidere betinget af, at afhjælpning kan ske uden væsentlig ulempe for forbrugeren. Uanset at afhjælpningen sker på sælgers initiativ, vil forbrugeren i et vist omfang være forpligtet til at medvirke til gennemførelsen heraf. Det vil navnlig kunne komme på tale, at forbrugeren skal bringe eller sende mindre genstande til sælgerens forretningssted eller skal give sælgeren adgang til salgsgenstanden.

Afhjælpningen sker desuden uden omkostninger for forbrugeren. I det omfang forbrugeren eksempelvis afholder udgifter til forsendelse af salgsgenstanden, skal sælgeren refundere disse udgifter.

Afviser forbrugeren et berettiget afhjælpningstilbud, har forbrugeren herved fortabt muligheden for at kræve ophævelse, omlevering eller forholdsmæssigt afslag. Forbrugeren er derimod ikke afskåret fra at gøre erstatningsbeføjelsen gældende, såfremt betingelserne herfor er opfyldt, jf. § 80. Forbrugeren almindelige tabsbegrænsningspligt vil i disse tilfælde ofte føre til, at forbrugeren erstatningskrav ikke kan overstige, hvad afhjælpning ville have kostet sælgeren, hvis forbrugeren ikke havde afvist sælgerens tilbud herom.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 102-105.

Antallet af afhjælpningsforsøg

Købeloven indeholder ikke udtrykkelige regler om den situation, at det ikke lykkes for sælgeren at afhjælpe en mangel i første forsøg. Det fremgår af lovens forarbejder, at sælgeren efter omstændighederne kan have krav på mere end ét forsøg, inden forbrugeren kan gøre de øvrige beføjelser gældende, bl.a. hvis sælgeren har haft grund til at tro, at manglen var udbedret i første omgang. Afhjælpning skal dog i alle tilfælde ske uden væsentlig ulempe og inden for rimelig tid.

Der henvises til den nærmere redegørelse i betænkningen side 105-107.

5.4.2. Forbrugerkøbsdirektivet

Ved varens manglende overensstemmelse med købsaftalen skal forbrugeren efter direktivet som udgangspunkt have følgende mangelsbeføjelser:

Afhjælpning, omlevering, passende afslag i prisen og ophævelse af købet.

Ved afhjælpning forstås ifølge direktivets artikel 1, stk. 2, litra f, at varen bringes i overensstemmelse med købsaftalen, mens de øvrige beføjelser ikke defineres nærmere i direktivet.

Forbrugerenes muligheder for at gøre brug af de enkelte beføjelser er nærmere reguleret i artikel 3, stk. 3-6, hvor forbrugerenes mangelsbeføjelser er opstillet i et »hierarkisk« system:

Forbrugeren har i første omgang alene krav på, at sælgeren uden vederlag enten afhjælper manglen eller foretager omlevering (artikel 3, stk. 3, 1. led). Det præciseres i artikel 3, stk. 4, at der med ordene »uden vederlag« henvises til de omkostninger, der er nødvendige for at bringe varen i overensstemmelse med aftalen, navnlig forsendelsesomkostninger, arbejds-løn og materialeomkostninger.

Forbrugerenes valgfrihed begrænses af, at den valgte beføjelse ikke må være umulig eller uforholdsmæssig at opfylde for sælgeren.

Det er ikke nærmere reguleret i direktivet, hvornår en beføjelse er umulig at opfylde, men i præambelens pkt. 16 anføres som eksempel, at brugte genstande som følge af deres natur generelt er umulige at omlevere, og at forbrugeren ret til omlevering derfor ikke gælder for sådanne varer.

Det anføres i direktivet (artikel 3, stk. 3, 2. led), at et krav om afhjælpning eller omlevering anses for uforholdsmæssigt, hvis der herved påføres sælgeren omkostninger, der i forhold til omkostningerne ved den alternative beføjelse er urimelige. Ved vurderingen heraf skal der tages hensyn til værdien af varen, hvis den havde været kontraktmæssig, manglens betydning, og om den alternative beføjelse vil kunne gennemføres uden væsentlig ulempe for forbrugeren.

Direktivets uforholdsmæssighedsvurdering knytter sig således til en vurdering af rimeligheden af de omkostninger, den valgte beføjelse vil påføre sælger. Arbejdsgruppen anfører, at direktivet synes at måtte forstås således, at der ikke skal foretages en snæver vurdering af de omkostningsmæssige konsekvenser, men snarere en grundlæggende rimelighedsvurdering, der tager udgangspunkt i omkostningerne, men hvor også andre elementer, herunder hensynet til forbrugeren, kan indgå.

Hvis forbrugeren efter det anførte ikke er berettiget til at kræve omlevering eller afhjælpning, eller hvis sælgeren ikke har afhjulpet manglen inden rimelig tid og uden væsentlig ulempe for forbrugeren, kan forbrugeren kræve et passende afslag i prisen eller hæve købsaftalen. Forbrugeren kan dog ikke gøre hævebeføjelsen gældende, hvis manglen er uvæsentlig (direktivets artikel 3, stk. 5 og 6).

Direktivet nævner ikke udtrykkeligt, hvad der skal gælde, hvis sælgeren ikke har opfyldt et krav om omlevering inden rimelig tid og uden væsentlig ulempe for forbrugeren, men det må antages, at forbrugeren